

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORN VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 22. SEPT. 1939.

ŠTEV. 2.

Naša „akademska levica“ agitira

Dobili smo v roke 25 strani obsegajoči zvezek, razmnožen kot skripta, z naslovom »Problemi slovenske mladine«. Sestavili člani »Slovenskega kluba« in »Zemlje«. »Slovenski klub« in »Zemlja« sta kulturni društvi marksistov ali kakor se sami blagozvočneje imenujejo, akademske levice, na naši univerzi. »Problemi« so napisani za bruce in razlagajo vse akademske zadeve od Akademске akcije do podrobnega popisa akademskih kulturnih društev. Danes bi omenili samo nekaj točk iz teh skript, ki nosijo učeni naslov: »Problemi slovenske mladine«, kar naj bi očaralo letošnje novince.

V uvodu je precej dolgo in podrobno razlaganje o velikem boju, v katerem »se postavlja pred sodobnega izobraženca vprašanje: ali borec napredka ali sluga reakcije?«. Najhujša stopnja reakcije je fašizem. Tak izraz fašizma pri nas je po njihovem mnenju tudi »klic po pokatoličanju univerze«. Prepovedano je vsako »moralno podpiranje fašizma«.

KAJ BODO ZDAJ Z ANTIFAŠIZMOM?

Uvod »Problemov« se je znašel v svojem elementu v govoričenju o fašizmu, klerofašizmu in totalitarnem katoličanstvu. Toda ta uvod je bil spisan, preden je ljubljanska akademska levica zvedela, da ima Stalin v Moskvi nenapadno pogodbo in načrte za še kaj dalekosežnejšega že v predalu svoje mize. Kaj bodo naredili sedaj ubogi bruci, ki so imeli namen vstopiti v vrste akademske levice? Sedaj, ko je Stalin naredil tako potezo, ne vedo več čisto dobro, kje je sedaj levica. Kajti Stalin se je približal temu, kar sami imenujejo skrajno desnico, tam, kjer je Stalin, pa je levica. Torej bodo sedaj morali bruci na skrajno desnico k najhujši reakciji in ker bodo tu našli Stalinovo senco, si morajo misliti, da so na demokratski levisi. Najbrž pa se bo malokdo od njih znašel v tej zmedu desnice in levice, demokracije in reakcije in bo rajši pobegnil od te čudne družbe, ki ne ve več, kje je. Sedaj samo še čakamo, kako bodo to noro zmedo razjasnili svojim vernikom oficialni krogi akademske levice, ki pa so to pot gotovo enkrat postavljali pred nalogo, kateri ne bodo kos. Stalin v Moskvi ima mnogo lažje stališče pri tem pojasnjevanju, ker si lahko obilno pomaga z znanimi »likvidacijami«, česar akademska levica za enkrat še ne more. »Likvidacija« pa vsaj tistim, na katerih se izvrši, vedno razprši vse pomisleke.

Na vsak način pa je prav, da so »Problemi« s tem svojim uvodom o fašizmu in reakciji že toliko zgodaj izšli, da imajo še »stare nazore« o fašizmu. Bodo bruci vsaj vedeli, kako je z akademsko levico in levico sploh.

»Problemi« so napadli tudi naše gibanje in naš list. Kakor je za »Delavsko pravico« zelo slabo znamenje to, da jo neprestano hvali »Jutro«, tako je pa za nas dobro znamenje, ko vidimo, da nas napada ta marksistična brošura. Če jim ne bi delali škode, bi nas čisto gotovo pustili pri miru, če bi jim koristili, bi nas pa pohvalno omenjali kakor »Zarjo«.

»PROLETER« IN »ZEMLJA«

Koncem lanskega letnika smo poročali, da je dal »Proleter« jugoslovanskim marksistom navodilo, da se je treba lotiti predvsem kmečkega ljudstva, kjer komunizem še nima nobene opore. »Problemi« se te naloge točno zavedajo in v vseh pregledih o socialni strukturi govore o delavcih in kmetih. Navaajo jih vedno v procentih kot en sloj, menda zato, da bi nastal videz, kakor da imajo oboji tudi enako prepričanje in stališče nasproti komunizmu.

Najlepše nam pokažejo »Problemi«, da akademska levica dela točno po navodilih »Proletera«, oziroma tistih, ki take liste izdajajo, ko naznanijo ustanovitve novega akademskega agrarnega kluba »Zemlja«. Ta klub naj nadomesti klub »Njivo«. »Njiva« pa je bila pred dvema letoma zaradi komunizma razpuščena! »Zemlja« naj poskrbi za to, da se bo akademska levičarska mladina mogla pod nedolžno krinko vtihotapljati med naše kmečko ljudstvo. Pri tem ugotavljamo samo dveje: prvič, da gre pri tem za sistematično izvajanje načrta, ki ga dela za vse »samostojne« in »demokratske« elemente nad vse sumljiva centrala, ki stoji blizu »Proletera«, in drugič, da je pri vsem tem več kot naivno misliti, da je akademska levica zmožna organizirati kake tako nesebične akcije, kakor naj bi bil Narodni akademski blok. Kar se dela, se dela po načrtih zgoraj omenjenih pisarn in central.

Akademska levica torej agitira v skrbi, da ji ne bi bruci ušli kam drugam. Toda po vsem, kar se je zadnje čase zgodilo, dvomimo, da bi ji kdo nasedel. Škoda bi pa bilo tudi, če bi, ne novinci, ampak starejši katoliški akademiki v Zarji, mislili, da morajo biti bolj naivni kot bruci, in bi svoje lanske letne pustolovščine v takšni družbi nadaljevali.

„VTISI IN MISLI“

„Delavske pravice“ ob kongresu Kristusa Kralja

»Delavska pravica« čuti dolžnost, da z viška sodi, kaj je bilo prav in lepo in kaj je bilo narobe pri svetovnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. Sedaj že več števil po vrsti objavlja svoje poročilo in sodbo o kongresu Kristusa Kralja pod naslovom »Vtisi in misli ob kongresu Kristusa Kralja«. Njen poročevalec se s tako važnostjo in samozvestjo spravlja nad kongres, da bi mu to njegovo samozavest lahko zavidali visoki in vplivni gospodje. Z drugimi besedami povedano: poročilo napravi vtis kot pobič, ki kadi zato, da bi drugi mislili, da je velik.

»Delavska pravica« objavlja to poročilo brez podpisa in ga tako očitno sprejema kot lastno mnenje.

»DELAVSKA PRAVICA« PRISTRANSKA ZA KOMUNISTE

Ko poroča »Delavska pravica« o »Španski razstavi«, ki jo je uredil znani strokovnjak p. Ledit in njegov pomočnik, se ne more vzdržati pikrih opazk. Po poročilu »Delavske pravice« sta razstavo uredila »dva italijanska jezuita«. Kdo in kaj sta bila, je res najbolje zamolčati, ker bi se drugače vsakemu preneumno zdelo, da takega moža, kot je p. Ledit, ocenjuje in kritizira komaj pismeni poročevalec »Delavske pravice«. V mastnem tisku piše o tej razstavi »Delavska pravica« med drugim tole: »Žrtve Francove armade (Baski, bombardementi) se ne omenjajo, zato je vojna enostransko prikazana.« P. Ledit naj se skrije! Poročevalec »Delavske pravice« bolje ve, kaj je nepristransko kot ta »dva italijanska jezuita«! (Op. ur.: P. Ledit je Francoz!)

Še bolj žalostno pa je pri vsej zadevi to, da »Delavski pravici« ne pomaga nobena izjava še tako merodajnih krogov. Izjav o beli Španiji je sedaj že toliko, da je gotovo nanje naletel in jih videl tudi poročevalec »Delavske pravice«, pa čeprav še tako malo bere. Če pa ima »Delavska pravica« Kocbekovo »Premišljevanje« za svoje sv. pismo, naj to pove nam, da ne bomo po nepotrebnem zgubljali besed. Pove naj pa to

še bolj svojim rednim čitateljem, da bodo enkrat vedeli, s kom imajo opravka.

Kdor ima dobro voljo, zlahka uvidi, pri čem prav za prav smo.

»DELAVSKA PRAVICA« BRANI AKADEM. LJUDSKO FRONTO

V enem od nadaljevanj se »Delavska pravica« zaleti v referat direktorja dr. Capudra na starešinskem zborovanju, kjer je nastopil tudi proti sodelovanju pri Narodnem bloku na univerzi. »Delavska pravica« seveda zopet trdovratno zagovarja blok, češ da se ne izrablja v strankarsko politične namene. Naši čitatelji se bodo še spominjali na dokaze o strankarsko političnih in komunističnih namenih Narodnega bloka, katere smo prinašali v lanskem letniku. Toda »Delavska pravica« se odlikuje po svoji zaljubljenosti v vse, kar ni naše, in po svojih gluhih ušesih za vsako besedo poštenih katoliških ljudi. »Delavska pravica«, »Dejanje« in »Zarja« so vsi srečni, če morejo nasesti kakšni komunistični potegavščini, in vsi besni, če jih kdo iz katoliških vrst iskreno in upravičeno opozori. Te svoje stare navade se je držala »Delavska pravica« tudi pri svojem mišljenju o bloku in dr. Capudrovem referatu.

Samo ob sebi se razume, da se v tej zvezi omeni tudi prof. Kocbek, ki je po mnenju »Delavske pravice« »svoj znani (ali bolj pravilno: obsojeni; op. ur.) stavek iz »Premišljevanja o Španiji«, ki so ga nekateri napačno razumeli, točno pojasnil. Tako je po besedah »Delavske pravice« vsega

kriv prav za prav škof, ker je stavek napačno razumel.

POVEJ MI, KDO TE HVALI IN POVEM TI...

Da »Jutro« in »Narod« navdušeno ponatiskujeta »Delavsko pravico«, to »Delavske pravice« ni nič sram in odgovarja užaljeno: »Pisati pa vendar moramo tako, kakor čutimo in kakor nam velela vest.« Mi samo vprašamo »Delavsko pravico«, ali se ji nič ne vzbuja vest, ko vidi, da »čuti« prav tako kakor »Jutro« in »Narod«? »Jutro« in »Narod« je namreč ne bi ponatiskovala, če ne bi čutila, da »Delavska pravica« prav tako »čuti«, kakor »čutita« ona dva.

NAPAD NA DR. HOHNJECA

Mariborskega profesorja teologije dr. Hohnjeca »Delavska pravica« mimogrede zelo pokroviteljsko pouči o tem, kaj je personalizem, ker se ji vzbuja sumnja, »da se g. predavatelj (dr. Hohnjec; op. ur.) ni dovolj seznanil z vsebino zadnjega (namreč personalizma; op. ur.)«.

*

Kaj več besed o »Vtisih in mislih« »Delavske pravice« bi bilo škoda izgubljati. Kdor enkrat piše »Delavske pravice« prebere in premisli, vidi, da glavni vzrok razkola, ki ga dela »Delavska pravica«, ni politika ali Bog ve kaj, ampak ošabnost in napuh, ki naredita, da se človek noče poučiti pri ljudeh, ki so zato v Cerkvi postavljeni. Zato ga pa zadene kazni, da hoče bolj ugajati nasprotnikom Cerkve in njim verjeti.

Speča Cerkev

Eden izmed vzrokov, zakaj zaman kličemo h katoliški delavnosti, je dejstvo, da silno velika množica katoličanov spada k „speči“ Cerkvi. Ti so mrtva obtežba v ladji sv. Petra. Vozijo se pač s to ladjo, a nič ne pomagajo, da bi ladja laže in hitreje plavala.

Birminghamski škof, 1939.

Proti zahrbtni kritiki

V avgustu lanskega leta je dobil ljubljanski škof prevz. gosp. dr. Gregorij Rožman od takratnega papeževga kardinala državnega tajnika Evgena Pacellija pohvalno pismo o slovenski dijaški Katoliški akciji. Ko je bilo v škofijskem listu Pacellijevo pismo objavljeno,

je g. škof dodal še nekatera pojasnila in določbe.

Ta važna pojasnila in določbe danes ponatiskujemo, ker bi bilo prav, da se funkcionarji nekaterih katoliških organizacij zopet nanje spomnijo in jih upoštevajo.

V veliko zadoščenje mi je, da je sv. oče s tem javno priznal pravilnost našega dela za KA, ko mi je prej že večkrat v privatnih avdiencah potrdil smer in glavno metodo tega dela.

Duhovniki in katoliški laiki, ki jim je vzvišena stvar Katoliške akcije pri srcu, bodo z veseljem in brez strahu pristopili in KA, kakor je pri nas zamišljena in se gradi, s svojim sodelovanjem podprli. Naj odpadejo posihmal vsi pomisleki in osebné simpatije in antipatije. Če pa ima kdo kakšne pomisleke bodisi glede smeri in pravil bodisi glede načina dela, naj ne kritizira ne zahrbtno ne javno in ne jemlje veselja tistim, ki bi želeli sodelovati pri KA, ker tako postopanje bi (četudi bi morda bilo bona fide) rušilo KA, ki je sv. očetu tako zelo draga in katoliškemu življenju tako zelo potrebna. Pomagalo bi samo tistim, ki napadajo KA. O teh pa je papež nedavno dejal: »Kdor udari KA, ta udari Cerkev«. Pač pa naj vsak, ki ima pomisleke ali vidi pomanjkljivosti, ki bi utegnile KA škodovati, to sporoči Narodnemu odboru KA ali pa svojemu škofu. Kdor resno misli in hoče graditi, bo tako storil.

Pripominjam še, da nihče v škofiji ali izven nje ni pooblaščen od kake merodajne strani, da naj popravlja zmote v naši KA. Nikomur ni takšna naloga dana. KA stoji in pade s papežem in škofom. Papež in škof sta govorila. Papež v svojem govoru in pismu; škof s tem, da je pravila potrdil. In to more in mora zadostovati.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1938.

† Gregorij,
škof.

KAM SO KOMUNISTI PRIŠLI!

Komaj je sovjetsko-nemški pakt stopil v veljavo, že naši do zdaj v raznih organizacijah in ustanovah prikriti komunisti dvigajo glave.

Oni čisto ločeno od drugih razumnih ljudi predvidevajo v tem paktu neko »državno nujnost« tudi za Jugoslavijo, da prizna Sovjete in da obnovi z njimi diplomatske odnose.

V nekem šapirografskem letaku so izrazili zdaj že na znan in neprikrit način svojo radost, da je poleg demokratskih velesil zdaj tudi ena od totalitarnih držav bila prisiljena, skleniti zvezo s Sovjeti in boljševikom podati roko v spravo. V tem letaku se popolnoma jasno naglašajo komunistična gesla in brez vsake utemeljitve in dokaza napovedujejo vse mogoče kombinacije.

Kaj prav za prav hočejo zdaj ti naši komunisti? Ali obnoviti komunizem, prepojen s fašizmom? Ali morda agitirati pri nas za priznanje Sovjetov? Ali pa kljub vsem razočaranjem pri naših levičarskih navijačih izvajati duhovno nasilje na javno mnenje, »odpirati« možnost za »širše« razumevanje in ustvarjati razpoloženje za sentimentalna čustva slovanofilske solidarnosti?

Ali to pri nas sploh še kdo verjame?

Ali bo naša tako zvana »napredna«, »demokratska« ali »antifašistična« mladina mogla še koga pre-

pričati po tolikih objektivnih dejstvih, da predstavlja Stalin s svojo boljševiško politiko »zaščitnika« malih ogroženih slovanskih narodov, kot so to boljševiki n. pr. storili pri češkem? In to še zdaj, ko jasni in tragični primeri tako nazorno dokazujejo nesrečo slovanskih narodov, za katerih usodo Sovjeti nimajo niti najmanj sočutja niti volje, da jih osvobodijo pritiska?

Toda naši komunisti so vendar še tako slepi, da se ne morejo osvobo-

diti marksistične more, ki tlačijo njihove duše. Ne z marksističnim programom ne s kakšnimi »akcijskimi«, »mirovnimi« ali »delavnimi« programi ne bodo mogli rešiti izgubljeno čast Sovjetov, še manj pa izvesti in ostvariti njihov cilj v naši sredi. Ne mladina ne skrajni levičarji s populističnimi manifestacijami niti agenti komunizma ne bodo spremenili družabnega reda v naši državi!

Za njimi danes nihče ne bo več šel!

POPPE - OBERSTAR:

UZGAJAJMO EVHARISTIČNO

Cena vez. izv. 15.- din (za nedijake 20.-), broš. izv. 10.- din (za nedijake 15.- din). Naroča se v Misijonski tiskarni v Grobljah, p. Domžale

PROTIVERSKI BOJ V SOVJETSKIH ŠOLAH

ZE PRI NAJMANJSIH

Šola je vedno veliko sredstvo, s katerim mislijo oblastniki razkristjaniti Rusijo. Nikdar se preveč ne ponavlja, da se sovjetska mladina vzgaja v surovem materializmu. Od otroških vrtcev naprej se sovjetski otrok uči komunizma. Revija za predšolsko vzgojo se takole izraža v svoji izdaji maja 1939.: »Z vzgojo nastopajočega rodu je treba začeti v predšolski dobi. Naši otroški vrtci vzgajajo otroke v komunističnem duhu. Ti malčki se uče ljubiti svojo domovino, stranko Lenina in Stalina in njene velike voditelje; vzgajajo se v elementih nove komunistične morale, uvajajo se v prve komunistične javne nastope. Ko odide otrok v šolo, ojačajo protiversko vzgojo profesorji, organizacije, ki jih ustanavljajo otroci sami, šolsko in izvenšolsko delo. Zelo težko se je otroku, — pa najsi bo njegova vzgoja v družini takšna ali takšna, — upirati temu pronicavemu in neprestanemu vplivanju.

V NIZJIH RAZREDIH

Protiverska vzgoja se vrši postopoma. V nižjih razredih se bero protiverski odlomki iz del Puškina, Čehova, Nekrasova, zlasti pa Gorkega in drugih novejših pisateljev. Otrokom pripovedujejo brezštevne pravljice, ki so zelo priljubljene po ruskem podeželju in pri izbiri imajo prednost tiste, ki postavljajo duhovščino v slabo luč. Teh je mnogo, zlasti v basnih komunističnega pesnika Demjana Bezdneha. Zelo zgodaj otroke vpeljuje v skrivnosti kemije in jih uče, da so laboratorijski poskusi edini resnični čudeži. Ko malo odrastejo, postane vzgoja izrazito protiverska. Izven šolskih ur igrajo prostovoljno protiverske igre.

PRI SKAVTIH

Končno se trudijo zveze »mladih pionirjev« (komunističnih skavtov) z vsemi silami, da bi odvrnile otroke od izpolnjevanja krščanskih dolžnosti. Sestanke sklicujejo ob času službe božje, kjer se še opravlja. Otroke vzpodbujajo, naj doma snamejo križ iz kota in naj se vpišejo med brezbožniške borbe. Na splošno je cilj, ki ga zasledujejo šola in otroške organizacije, dosežen. Številni otroci, zlasti z dežele, ki so jih starši krščansko vzgojili, postanejo po nekaj šolskih letih ateisti. V »Antireligiozniku« aprila 1939. priobčuje pokrajinski učitelj Čugujev vrsto »protiverskih izpovedi«, ki jih je prejel od učencev. Nekatere so zanimive, ker nam pokažejo, kako opravlja boljševiška šola svojo nalogo:

ODPOR DOBRIH DRUŽIN

»Moji starši so mi govorili o Bogu: Bog more storiti vsem, kar hoče. Navajali so me vsak dan k molitvi k Bogu, da si ne bi nakopal njegove jeze. Več nedelj so me poslali k zakramentom in mi dejali, da sveto pismo to ukaže.

Stari oče me je večkrat karal, ko sem pel ali plesal.

Moji starši so se bali jesti o postu sir ali maslo in ga tudi meni branili, rekoč: »Bog te bo kaznoval«.

Hodil sem k spovedi; na vsako vprašanje duhovnika sem odgovoril: »Grešil sem«.

Opaziti je besedo o nastopu starega očeta: starčki so v resnici med vsemi člani tisti, ki so ostali veri najbolj zvesti.

»Moj oče in moja mati«, pravi drugi, »nista bila tako verna kot moj stari oče in mi nista trpala glave kot on. Vendar sta bila pod njegovim vplivom in skrbno izpolnjevala vse verske dolžnosti.«

»Preden sem prišel v šolo, me je družina vzgojila v verskem duhu. Oče in mati sta me naučila moliti in me navajala k pogosti molitvi; nekaterih teh molitev še nisem pozabil. Pred jedjo in po jedi sem moral moliti kakor delajo stari. Ko sem zjutraj komaj vstal in se umil, sem opravljal molitve in zvečer ravno tako; Boga sem prosil, naj blagoslovi moje upanje. Vse to je name močno vplivalo in nikoli nisem na Boga pozabil.«

VERSKO RAZDEJANJE PO ORGANIZACIJAH

Poglejmo pa, kako pride do odpada.

»Mati me je vodila v cerkev z drugimi otroki; hodil sem prostovoljno, ker mi je bilo všeč okrasje v cerkvi in pobožno petje. Bilo je to zame razvedrilo in tudi sem mislil, da se bom s tem varoval greha, kajti mati mi je pravila: »Če boš pogosto hodil v cerkev, ne boš grešil«. Bil sem že v petem razredu v drugem polletju in sem še rad hodil v cerkev.

Toda proti koncu šolskega leta se je pri nas organizirala skupina mladih pionirjev. Neki komсомолец mi je predlagal, naj sto-

pim vanjo. Storil sem to in začel hoditi namesto v cerkev na pionirske sestanke in tam sem našel prav toliko razvedrila kakor v cerkvi. Voditelj nam je pripovedoval protiverske zgodbe in mi smo dokončno pozabili na cerkev in duhovniške izmišljotine.«

Ko so ti otroci, ki so postali brezbožniki, doma v svojih družinah, oznanjujejo brezboštvo:

»Moji bratje in sestre so tisti, ki sem od njih prvič slišal, da ni Boga,« pravi drugi.

PO VIŠJIH ŠOLAH

Kadar otroci, ki so vzdržali pritisk šole in komunističnih organizacij, zapustijo svoje družine in gredo študirat v višje šole, stanujejo navadno v skupnih dijaških domovih. Tu dobe zadnje udarce.

»Od otroških let sem živel v verskem ozračju in sem bil v veri vzgojen. V šoli sem si pod vplivom učiteljev, tovarišev in protiverskega slovstva stavil vprašanje: »Ali resnično biva nad to naravo Bog?« To vprašanje rešiti mi je bilo težko: z ene strani me je vpliv družine vlekel k veri, z druge pa me je šola gnala v drugo smer. Ko sem zapustil domačo hišo in odšel v dijaški dom, sem se otrese domačega vpliva in protiverski val me je odnesel za vedno.«

TRAGEDIJE PO DRUŽINAH

Iz sledeče pripombe lahko sklepamo na tragedije v družinah.

»Ko je mati zvedela, da sem vstopil med pionirje in da sem prenehal hoditi v cerkev, me je začela strašiti s peklom, a moj ljubljeni brat mi je rekel, da ni Boga, in me pomiril.

ODPOR MED MLADINO

Pred kratkim je nizozemska sekcijska »Pro Deo« priobčila lepo pismo mladega protestanta iz Rusije, v katerem govori o odporu zlasti med mladino, »posebno med mladimi komunisti«, ki »na skrivaj pomagajo duhovnikom, nabirajo denar za cerkev in se odločno prištevajo k vernikom. So tudi primeri, da se člani komunistične stranke udeležujejo božje službe in dajejo kršče vati svoje otroke.«

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misljovska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).